

„Și chemând la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape sufletul său îl va pierde, iar cine va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevăr grăiesc vouă că sunt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venind întru putere” (Marcu VIII, 34-38, IX, 1) Pericopa evanghelică a acestei duminici este foarte cunoscută pentru că în decursul anului bisericesc o mai auzim citindu-se din fața Sfântului Altar în Duminica a treia din Postul Mare, Duminică închinată tot Sfintei Cruci. Expresia centrală a acestei pericope, aceea de „a-ți lua crucea”, a și devenit după cum știm un bun comun al limbii.

Chiar și cei care au mai puține legături cu Evanghelia și cu o viață creștină activă vorbesc adesea de „crucea” lor, sau mai degrabă, se plâng de această „cruce”. Ori, tocmai această folosire curentă a expresiei arată cât de puțin este înțeles mesajul Evangheliei. În exprimarea Mântuitorului, „a-ți lua crucea” are un sens cu totul pozitiv, înalt ce duce spre mântuire, și nu sensul negativ pe care îl simțim din exprimarea curentă. Mântuitorul Hristos înainte de jertfa Sa cea de viața făcătoare îi îndemna pe ucenicii Săi: „Să nu se tulbure inima voastră; credeți în Dumnezeu, credeți și în Mine. În casa Tatălui Meu multe locașuri sunt. Iar de nu, v-aș fi spus. Mă duc să vă gătesc loc. Și dacă vă voi găti loc, iarăși voi veni și vă voi lua la Mine, ca să fiți și voi unde sunt Eu. Și unde Mă duc eu, voi știți și știți și calea. Toma l-a zis: Doamne, nu știm unde Te duci; și cum putem ști calea? Iisus i-a zis: Eu sunt Calea, Adevărul și Viața. Nimeni nu vine la Tatăl decât prin Mine” (Ioan XIV, 1-6). Aceste cuvinte din Cuvântarea de despărțire a Mântuitorului pentru că numai prin jertfă, prin Cruce – Jertfa și altarul de jertfă al Mântuitorului Hristos am primit obiectiv și putem primi și subiectiv, adică fiecare dintre noi după efortul nostru, viața cea veșnică întru odihna lui Dumnezeu.

Pentru a ne însuși bucuria mântuirii, Domnul nostru Iisus Hristos ne-a propus trei trepte: lepădarea de sine, luarea crucii și urmarea Lui. Bine știind că nu putem sluji lui Dumnezeu și lui Mamona (Luca XVI, 13) trebuie de la bun început să facem o alegere. Sfântul Apostol Pavel l-a numit pe Mântuitorul Hristos „Viața noastră” (Coloseni III, 4), iar viața noastră pentru a fi creștină în adevăratul sens al cuvântului trebuie să fie viață în Hristos. Sinele despre care vorbește pericopa de astăzi nu este altceva decât legea egoismului, care își are sursa nu în Dumnezeu, ci la diavol. Acest sine trebuie să recunoaștem că dacă nu este capabil de orice pentru a-și împlini voia, măcar se va strădui să facă cât mai mult pentru ca a lui dorință să devină realitate. Păcatul intră prin plăcere dar sfârșește în durere, în suferință. Din suferință totdeauna ne învățăm. De aceea lepădarea de sine înseamnă lepădarea de păcat căci nimeni vreodată nu și-a urât trupul său, ci fiecare îl hrănește și îl încălzește, precum și Hristos Biserica (Efeseni V, 29). „Via crucis” – calea crucii este și rămâne o „via dolorosa” (cale a durerilor). Prin asumarea crucii devenim ucenici ai Mântuitorului „Cel ce nu-și poartă crucea sa și nu vine după Mine nu poate să fie ucenicul Meu” (Luca XIV, 27), spunea tot Mântuitorul Hristos. „Cel ce a biruit trupul a biruit firea. Iar cel ce a biruit negreșit s-a înălțat mai presus de fire” găsim la

Sfântul Ioan Scărarul.

Același Sfânt Părinte a numit trupul și prieten și dușman. Credința, legătura specială a omului cu Dumnezeu îl deosebește pe acesta de restul creației. Noi suntem creștini numai dacă avem Cruce, iar Crucea noastră nu este alta decât „Crucea Domnului nostru Iisus Hristos” dar care a devenit a noastră prin alipirea de ea, prin faptul că ne-o asumăm și o facem a noastră, prin faptul că viața noastră se lasă modelată, transformată de Mântuitorul Hristos, de învățăturile Sale, de puterea Jertfei și a Învierii Lui. Căci Crucea lui Hristos lucrează în noi răstignirea (moartea) față de lume, adică față de păcat, ispita permanentă, înclinația spre săvârșirea răului devenită naturală după căderea protopărinților Adam și Eva. Dar cel mai important lucrează „învierea vieții” (Ioan V, 29), adică împărtășirea de viața cea dumnezeiască a lui Hristos cel Înviat. A-și lua crucea a ajuns să însemne a îndura o situație neplăcută, a duce povara vieții de toate zilele cu toate inconvenientele ei. Nu toți ucenicii Mântuitorului au murit pe cruce, aici este vorba de moartea față de omul cel vechi, care aștepta vremurile mesianice, care trăia conform Legii naturale sădite de Dumnezeu în noi sau după învățăturile Legii dar care nu avea posibilitatea de mântuire. Răstignirea omului vechi, răstignirea trupului, cu patimile și cu poftele sale, răstignirea față de lume nu sunt simple vorbe mari. Năzuința sufletului spre mântuire poate deveni realitate numai dacă între trup și suflet există colaborare, o împreună lucrare spre bine. Sufletul ar trebui să conducă pașii trupului spre a săvârși binele și nu răul, spre a fugi de păcat și nu spre a-l săvârși. Aceasta înseamnă lepădarea de sine, ca voia noastră înclinată spre rău, spre voința de putere, spre a nu fi umilit, să fie tăiată. Dacă orice cruce primită și purtată cu seninătate îl apropie pe om de Dumnezeu, suferința ce decurge din urmarea lui Hristos se situează pe treapta cea mai înaltă.

Sfântul Evanghelist Luca a reținut un detaliu foarte important „Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze Mie” (Luca IX, 23). Cel care își va pierde viața pentru Evanghelia Mântuitorului, pentru viața trăită după învățătura primită de la preoții Bisericii conformă cu învățătura creștină o va afla, pe când acela care respinge crucea ce i s-a dat riscă să-și piardă sufletul, cel mai de preț bun dăruit omului de Ziditorul său. De aceea Mântuitorul a adăugat: „Pentru că ce-i va folosi omului, dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său” (Matei XVI, 26). Aceste cuvinte rămân veșnic actuale.

Lumea de astăzi, în goana nestăpânită după o fericire ce se dovedește tot mai iluzorie, nu se mai preocupă de ceea ce este esențial, adică de suflet și de modul cum poate fi purificat și mântuit. Sfânta noastră Biserică urmând cuvintelor Mântuitorului „Intrați pe calea cea strâmtă, că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care o află. Și strâmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt care o află” (Matei VII, 13-14) și ale Sfântului Iacov, ruda Domnului „Fericim pe cei ce au răbdat, ați auzit de răbdarea lui Iov și ați văzut sfârșitul hărăzit lui de Domnul; căci mult-milostiv este Domnul și îndurător” (Iacov V, 11) ne învață că tot ceea ce omul posedă – inclusiv propriul său trup – îi va fi răpit mai devreme sau mai târziu; singur sufletul îi aparține cu adevărat, numai de el nu se va despărți, nici chiar prin moarte. Tocmai aceasta primejduiește sufletul, sortindu-l din lipsa de grijă acordată, unei nefericiri veșnice. Trebuie să fim atenți ce fel de grijă îi acordăm sufletului având în vedere pilda bogatului căruia i-a rodit țarina. „Suflete, ai multe bunătăți strânse pentru mulți ani; odihnește-te, mănâncă, bea, veselește-te. Iar Dumnezeu i-a zis: Nebune! În această noapte vor cere de la tine sufletul tău. Și cele ce ai pregătit așe cui vor fi? Așa se întâmplă cu cel ce-și adună comori sieși, și nu se îmbogățește în Dumnezeu” (Luca XII, 19-21). Dacă ne câștigăm sufletul, chiar de-am pierde tot ce avem, nu suntem păgubiți cu nimic; dar dacă ne pierdem sufletul, chiar

de-am câștiga pe celelalte, n-am folosit nimic. Numai sufletul este acela datorită căruia noi, oamenii, trăim în lume și datorită căruia nădăduim să trăim fericiți în rai. De-l vom pierde am pierdut și lumea, am pierdut și raiul, am pierdut totul. Cei care au umblat pe Calea cea strâmtă și cu chinuri, toți care crucea au luat și au urmat Mântuitorului Hristos cu credință au dobândit mântuirea. Ei și-au biruit trupul împreună cu patimile și cu poftele lui (Galateni V, 24). Dacă în decursul vieții trăim și lucruri mai puțin plăcute trebuie să știm că Dumnezeu le îngăduie pe toate, atât timp cât nu ne este vătămat sufletul cu scopul de a limita vanitatea și mândria și de a zădărnici lauda. Toate le face ca noi să nu ne atribuim nimic din cele făcute, ci toate să le atribuim lui Dumnezeu (Sfântul Ioan Gură de Aur).

Ceea ce ne-a învățat Mântuitorul Hristos pentru omul cel vechi, omul – rob al păcatului este o nebunie dar pentru noi, cei ce credem, și ne răstignim ego-ul propriu, urmând voinței lui Dumnezeu prin asumarea Crucii, este puterea lui Dumnezeu. Mântuitorul Hristos a iubit crucea, a iubit jertfa deoarece întru jertfa Lui mântuitoare, actualizată permanent în cadrul Sfintei Liturghii, „În aceasta am cunoscut iubirea; că El și-a pus sufletul Său pentru noi, și noi suntem datori să ne punem sufletele pentru frați” (I Ioan III, 16). Ce trebuie să reținem din pasajul evanghelic al acestei duminici este importanța crucii în viața noastră. Sensul ei pozitiv și mântuitor ne îndeamnă să ne însemnăm cu semnul ei ca și cu o pecete a lui Hristos, care arată că facem parte din trupul Lui, din Biserică. Purtarea crucii în fiecare zi, bineștiind că sufletul este osârduit, dar trupul neputincios (Matei XXVI, 41) se face cu credința de a auzi cuvintele rostite de Mântuitorul celui ce și-a înmulțit cei cinci talanți primiți: „Bine, slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost credincioasă, peste multe te voi pune; intră întru bucuria Domnului tău” (Matei XXV, 21).

Alexandru Lucian, student la Facultatea de Teologie din Iasi